

СЕКЦІЯ 3. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Альошин С. Ю.

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри обліку і фінансів,
Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та
міжнародного бізнесу Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-362-3-20>

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПОДАННЯ

Роль фінансово-економічної інформації як системи фінансових показників визначається впливом на обґрунтування і прийняття рішень користувачів. Саме фінансова звітність надає у скомпонованому вигляді значний обсяг інформації про структуру господарських засобів і їх джерел, а також результати фінансово-господарської діяльності. Основне призначення фінансової звітності – задовольнити інформаційні потреби достатньо широкого кола суб'єктів, які мають господарські взаємовідносини [1, с. 56].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [2]. Її користувачами є фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття певних рішень. Саме тому фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, не є конфіденційною інформацією та не належить до інформації з обмеженим доступом, крім випадків, передбачених законом. Підприємства зобов'язані надавати копії фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності на запит юридичних та фізичних осіб у порядку, передбаченому законодавством.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжну фінансову звітність складають за

результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців. Крім того, відповідно до облікової політики підприємства фінансова звітність може складатися за інші періоди. Перший звітний період новоствореного підприємства може становити менш як 12 місяців, але не більш як 15 місяців.

Датою подання фінансової звітності для підприємства вважається день фактичної її передачі за належністю, а в разі надсилання поштою – дата одержання адресатом звітності, яку зазначено на штампелі підприємства зв'язку, що обслуговує адресата.

Датою подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі вважається дата одержання електронного повідомлення про одержання центром збору фінансової звітності такої фінансової звітності.

Строки подання фінансової звітності відповідно до порядку № 419 наведено в таблиці 1 [3].

Таблиця 1

Строки подання фінансової звітності

Суб'єкти господарювання	Строки подання
Мікропідприємства, малі підприємства, непідприємницькі товариства, крім тих, що зобов'язані скласти фінансову звітність за МСФЗ	Не пізніше 28 лютого року, наступного за звітним роком
Середні підприємства	Не пізніше 1 червня року, наступного за звітним роком
Підприємства, які складають проміжну фінансову звітність за НП(С)БО (крім тих, що складають консолідовану фінансову звітність)	Не пізніше 30 числа місяця, наступного за звітним кварталом
Платники податку на прибуток	У складі декларації з податку на прибуток у строки, встановлені ПКУ [4]. Наприклад, за 2023 рік – до 29 лютого 2024 року (включно)
Підприємства, які зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність	Річну фінансову звітність – не пізніше 28 лютого року, наступного за звітним роком, аза I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців – не пізніше 30 числа місяця, наступного за звітним кварталом

Згідно з п. 120.1 ПКУ за неподання або несвоєчасне подання платником податків податкової звітності передбачено фінансову відповідальність у вигляді штрафних (фінансових) санкцій, а саме:

– у розмірі 340 грн – за кожне неподання (несвоєчасне подання) декларації (розрахунку);

– у розмірі 1 020 грн – у разі повторного порушення за несвоєчасне подання податкової декларації (розрахунку) платником податків незалежно від виду податку, за яке до такого платника протягом року вже було застосовано штраф за неподання(несвоєчасне подання) податкової декларації (розрахунку) та у період до одного року (до 365 або 366 днів – для високосного року) винесено податкове повідомлення-рішення.

Проте, відповідно до абзаців 1, 2 пп. 69.1 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ [4], у разі відсутності у платника податків можливості своєчасно виконати свій податковий обов'язок щодо дотримання термінів, зокрема подання звітності, передбаченої п. 46.2 ПКУ, платники податків звільняються від передбаченої ПКУ відповідальності з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Тож мораторію на застосування штрафів за ПКУ вже немає, і якщо не подати Декларацію з податку на прибуток або подати її у неповному обсязі (без додатка ФЗ), на підприємство чекатиме штраф. Єдиний виняток на сьогодні встановлено для тих, хто насправді не може виконати свій податковий обов'язок з подання декларації і фінансової звітності.

Окрему норму прописано у для тих платників податку на прибуток, фінансова звітність яких має проходити щорічний аудит. За загальними правилами, встановленими п. 46.2 ПКУ, платники податку на прибуток, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, подають разом із декларацією з податку на прибуток за відповідний податковий (звітний) період фінансову звітність до її перевірки аудитором. А вже разом з аудиторським звітом цю фінансову звітність подають контролюючому органу у строк не пізніше 10 червня року, наступного за звітним.

За порушення цього правила у мирний час підприємству загрожував би штраф. Але під час дії воєнного стану працює спеціальна

норма. Платники податку на прибуток, які зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, звільняються від передбаченої ПКУ відповідальності за неподання або несвоєчасне подання річної фінансової звітності, яка підлягає оприлюдненню разом з аудиторським звітом, уточнюючого розрахунку до річної податкової декларації з податку на прибуток підприємств, з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Література:

1. Банера Н. П., Гелей Л. О. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва: оцінка та шляхи підвищення інформативності показників. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 1 (71). С. 55–62.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

3. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>.

4. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>